

189

Colecția **POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE**

DIN POVESTIRILE CONCURSULUI:

„OGLINDA RĂSTURNATĂ”
ȘI

„UN EROU
JULES - VERNEAN”

EDITATA
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

DINTRE LUCRĂRILE TRIMISE LA CONCURS

I. M. ȘTEFAN

Oglinda răsturnată

(R. P. R.)

D. MOROIANU

Un erou jules-vernean

(R. P. R.)

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”
Anul VIII — Nr. 189 — 1 octombrie 1962

Din scrisorile cititorilor

Vă mulțumesc pentru răspunsul pe care mi l-ați trimis. Mi-ați comunicat că v-ar interesa să vă scriu despre mine și despre impresiile lăsate de ultimele lucrări ale Colecției.

Am trecut în clasa a IX-a a Școlii medii din orașul Moreni. Îmi place foarte mult să citesc și am o bibliotecă destul de mare (150 de volume). Specia literară cea mai îndrăgită de mine este cea de anticipație.

Dintre povestirile apărute în Colecție m-au atras cel mai mult acelea care tratează despre zboruri în Cosmos („Nebuloasa din Andromeda“, „O iubire din anul 41 042“) și întâlnirea cosmonauților cu ființe raționale din alte lumi („Cor Serpentis“).

Mă bucur din inimă de toate marile succese ale Uniunii Sovietice în cucerirea Cosmosului și aștept cu nerăbdare ziua în care primii astronauți vor atinge suprafața unui corp ceresc.

Ultimele lucrări apărute în Colecție mi-au plăcut, în special povestirile lui Aleksandr Kazanțev („Solul Cosmosului“ și „Marțianul“) și romanul lui R. Bărbulescu și G. Anania „Constelația din ape“, care m-a ținut într-o continuă încordare.

STOICA ION

comuna Ghirdoveni,
raionul Cîmpina

Coperta-desen: DUMITRU IONESCU
(Moment din povestirea „Un erou jules-vernean“)

I. M. ȘTEFAN

Oglinda răsturnată

(R. P. R. — Mențiune)

Costumul pneumatic „Salvex”, cumpărat de la magazinul sportiv „Brüder Dietrich” din Hamburg, se dovedea perfect. Ironic ca întotdeauna, Krämer, prietenul din Köln, făcuse haz pe seama acestei precauții; acum însă era salutară. Valurile Pacificului se înălțau și coborau uriașe, dar omul sălta și cobora o dată cu ele, fără să se scufunde, de parcă s-ar fi ghemuit într-o barcă de cauciuc. Doar crestele înspumate care se iscau pe coama lor îl izbeau, oprindu-i respirația. Nu le întilnea însă decît rareori.

Oskar Schmideke avea de ce să se felicite pentru simțul său de prevedere. Aparatul acesta pneumatic îi salvase deocamdată viața, în timp ce sute de alți pasageri pieriseră. Ar fi fost cumplit ca tocmai acum, cînd se credea atît de aproape de țintă, să cadă victima unui naufragiu; socotea de aceea că soarta îl cruțase pentru a nu scăpa prilejul ce i se oferea.

Cu un ceas în urmă, cînd vaporul era aproape scufundat, apăsase crispăt pe butonul cel roșu. În cîteva secunde, motorul minuscul umflase costumul pneumatic, care devenise astfel cel mai desăvîrșit colac de salvare.

Întreaga întîmplare îi reveni în minte.

„Wotan”, unul dintre cele mai mari transatlantice ale Republicii Federale, se ciocnise de-o mină japoneză, uitată undeva, la est de Noua Caledonie, încă din vremea războiului, cînd prin aceste meleaguri acvatice se înfruntaseră marile cuirasate ale marinelor niponă și americană. Oskar Schmideke își aminti că și în atelierul lui de jucării de la Köln se fabricau cuirasate și mine poleite, pe lîngă tancuri, avioane blindate, rachete și soldați de plumb, toate zugrăvite în vopseluri argintii, ca să-și atragă cumpărătorii.

Acum, cînd explozia minei adevărate căscase în pereții vasului o gaură imensă, strălucirea argintie a jucăriilor, așa cum îi apăruseră ultima dată alunecînd pe banda rulantă a atelierului, i se arăta stranie și batjocoritoare.

Un sfert de oră după accident, sirenele vasului sfișiau aerul, sunînd fără încetare. Undeva, în adîncul întunecat al calei, cîțiva marinari voinici mai încercau să închidă breșa, dar tentativa lor avea puțini șorți de izbîndă. Rana pricinuită vasului era prea gravă ca să mai poată fi tîmăduită.

Copleșitoare, forfota sutelor de pasageri cuprinși de panică îl încremenise. Se sprijini de o parîmă și închise ochii. Calei-doscopic, imagini din trecut se succedau în secvențe stranii.

— Oskar, ești un om de nimic și pe deasupra un ins imposibil! Cuvintele acestea ale soției lui, rostite în seara cînd îl părăsise pentru totdeauna, îi răsunară deodată în ureche, de parcă ar fi fost spuse acum, din imediata lui apropiere.

Un ins imposibil? Poate pentru Gertruda, o făptură mărginită, care nu-l înțelesese niciodată. Un om de nimic? Asta și mai puțin. E drept, pînă acum norocul nu-i surisese din plin, dar dacă în arhipelagul Samoa va găsi într-adevăr pe bătrînul acela polinezian de care-i vorbise Krämer, totul se va schimba. Tancurile și rachetele argintii se banalizaseră pentru puștii din Köln; le vedeau în filme, pe afixe, în albumele colorate ale organizațiilor soldățești. Trebuia altceva, ceva fascinant!

Uneori, îi plăcea să se urce în munții Bavariei. Acolo, pe culmile verzi, unde Pămîntul era parcă mai aproape de cer, își punea tot felul de întrebări, pentru care în tumultul orașului nu avea timp. Se întreba, spre pildă, de va fi într-adevăr mai fericit dacă va izbuti în afaceri. Cînd cobora de pe înălțimi, respingea acest gînd, ca pe un oaspe nedorit. Alteori, îl frămînta izolarea lui. Afară de Krämer, pe care-l admira pentru priceperea și șiretenia lui, n-avea nici un prieten. Și nici pe acesta nu-l simțea ca pe o ființă apropiată...

Talazuri imense băteau pupa, care cobora tot mai aproape de nivelul apei, în timp ce prova se ridica în aer, ca un urias semn de întrebare, înscris de-a curmezișul planurilor sale.

Acum, cînd plutea legănat de valuri, amintirile năvăliră cu o putere nouă, readucîndu-i în fața ochilor scenă de scenă. Revedea clipa cînd ultima barcă de salvare își primise încărcătura de femei și copii. Ambarcațiunile luptau aprig împotriva oceanului, care gemea parcă de mînie. Două dintre ele se răsturnaseră. Desperați, cei care știau să înoate foiau zadarnic în jurul lor. Palme crispate mai răzbăteau o singură dată deasupra apei, pentru a pieri apoi pentru totdeauna. Zbateră

acelor nenorociți îi sfișia mintea și își simțea nervii tot mai încordați.

Oskar retrăi clipa când își încleștase mâinile spasmodic de balustrada șovăielnică a vasului. Nu voia să moară! Își păstra mijlocul de salvare pentru ultimul moment, căci prefera să evite o săritură de la înălțimea punții în apă.

Acum era sigur că vaporul nu mai avea nici o scăpare. Oamenii rămași pe punte alergau, năuci, împiedicându-se unii de alții. Mulți își strigau rudele din bărci, dar nici un nume nu putea străbate prin vuietul valurilor și urletul sirenelor.

Zeul necruțător al mărilor își trăgea prada spre fund, încet, dar sigur, fără nici un răgaz.

Oskar își auzea bătăile ritmice ale singelul în inimă, în gît, la temple — dar încerca din răspuțeri să nu-și piardă cumpătul. Pentru prima dată se întilnea cu moartea față în față.

Citi din nou, pe prova avîntată în ultima ei semeție spre cer „WOTAN”, și inscripția poleită, strălucind în razele soarelui, îi apără deodată dureros de ridicolă. Wotan — neînvinsul, simbol al măreției trufăse — avea să fie, peste o lună sau două, o epavă ruginită, vizitată de pești ciudați, în abisul oceanic. Luminîndu-și calea, peștii adîncurilor vor pătrunde prin ochiurile de geam și vor cutreiera luxoasele saloane de clasa I, în căutarea vreunei bucăți de piine pe jumătate putrezite.

Pupa dispăruse cu totul sub apă, iar prova cobora pieziș, tot mai iute, înghițită treptat de ocean. Vîntul, sîrnit în rafale mari, risipise bărcile pînă departe, pe întinderea frămîntată a apei.

Un val îl stropi de sus pînă jos, ca spre a-l pregăti pentru marea încercare. Nervozitatea îi ajunsese la paroxism. Oceanul în care avea să plutească peste puține clipe se zbătea tot mai aproape de el, chemîndu-l avid, din o mie de ochi fantomatici.

Cînd, emoționat, apăsă, în sfîrșit, pe butonul roșu, Oskar auzi mai întîi bîziitul ușor al unui motor, apoi simți cum, sub hainele obișnuite, costumul pneumatic începe să se umfle. Chiar atunci, valurile cotropiră puntea, măturînd-o.

Se trezi plutind, ușor ca o minge, în apa călduță, cu miros reavăn de alge. Șovăi cîțva timp, apoi începu să inoate repede, îndepărtîndu-se de mulțimea de naufragiați, de teamă ca vreunul dintre nenorociții care se luptau cu moartea să nu se agațe de el, trăgîndu-l la fund. Pipăi cu mîini tremurătoare costumul în dreptul pieptului, dar răsufli ușurat: micul aparat care prefăcea apa mării în apă bună de băut era la locul său,

lingă pistolul de semnalizare. Pe mîna, lingă ceas, văzu brăţara busolei de naufragiu.

Marea aventură începea — şi nimeni nu putea şti care va fi deznodămîntul luptei dintre om şi ocean.

Mai aruncă o privire înapoi. Vîrfurile provei pierrea tocmai în Pacific şi Oskar îşi închipuia silueta zveltă a vasului lunecînd, într-un dans gigantic, în ultima sa cursă, spre adîncuri.

Plutea de două zile. Oceanul era acum liniştit ca oglinda. Un curent marin îl purta lent spre apus. Îşi măsura iuteala, vîslind cu mîinile.

Terminase biscuiţii din săculeţul impermeabil, dar pămîntul nu se zărea nicăieri. Deşi aţipise de cîteva ori — nu ştia nici ei pentru cît timp, căci ceasul i se stricase —, o sfirşeală grea îi apăsa trupul şi-i înceţoşa gîndurile. De cîteva ori i se păruse că un rechin uriaş îi dă tîrcoale, dar poate că această impresie era o născocire a spaimei.

Căută să-şi dea singur curaj, amintindu-şi de cuvintele mamei lui, care sunau ca o muştrare adusă veşnicilor sale îndoieli şi ezitări :

— Să nu uiţi, Oskar, băiatul meu, că o bătălie în a cărei izbîndă crezi este pe jumătate cîştigată. Cînd nu crezi în victorie, lupta este dinainte pierdută.

Dar oare această bătălie, în care forţele-i erau sleite, mai avea sorţi de izbîndă ?

Cînd se lăsă noaptea, ţintele de aur ale stelcilor luciră în oglinda apei calme ca într-un al doilea firmament.

Îşi aminti că-n adolescenţă visase să se facă pictor şi reuşise chiar să cîştige premii la nişte concursuri liceale. Mama lui se pusese însă de-a curmezişul acestor planuri. Îl oprise chiar să mai pună mîna pe penel :

— Viitorul nu aparţine romanticilor ! îl muştrase ea. Alege ceva practic, care să te salte repede cît mai sus.

Îi urmasse sfatul.

Dar acum, ce mai contau toate acestea ?

Se gîndi din nou la mama lui. Cînd vorbea cu el îi dădea numai sfaturi limpezi, peremptorii. Dar viaţa ei părea destul de searbădă. Familia o ocolea şi prietene nu prea avea, ca şi el.

Niciodată nu putuse afla cine-i tatăl său, şi colegii rîdeau la şcoală de el, socotindu-l copil din flori. Îşi închipuia foarte greu cum femeia aceasta rece şi austeră a putut să aibă în tinereţe o „aventură“.

Uneori Oskar avea sentimentul că peste viața mamei lui plutea un mister pe care nu-l va putea dezlega niciodată. Când o auzea rostind veșnicele ei maxime, maxime ale neînduplecării și ale egoismului (cea preferată era „Homo homini lupus”), își spunea uneori că această închistare este consecința unei vieți ratate...

Foamea îl chinuia tot mai rău și își simțea picioarele amorțite. Dubla feerie a nopții i se păru un decor anume făcut pentru scena finală a propriei sale vieți.

— Oskar Schmideke, bățalia a fost pierdută... îți trăiești ultimele ceasuri! șopti el grav, înduișat subit de propria-i soartă.

Deodată, spre sud-vest, zări un pilc de luminițe pîlpîitoare, care nu aparțineau nici cerului, nici oglinzii lui din apă. Un strigăt de bucurie, de care cu o clipă mai înainte nici nu s-ar fi crezut în stare, îi izbucni din adîncul pieptului.

Fără să piardă nici o clipă, scoase dintr-un buzunar al costumului pneumatic pistolul de semnalizare. Declanșă mecanismul și cartușele țîșniră spre înaltul bolții, desfășurînd acolo jerbele unui foc de artificii cu semnificația de S.O.S.

Așteptă cîtva timp fără să facă nici o mișcare. În liniștea nopții se auzi, mai întîi abia perceptibil, apoi ca un zumzet de bondar, zgomotul unei șalupe.

În sufletul lui Oskar clocoti un tumult vijelios, aproape de nesuportat în starea lui de istovire. Bucuria și oboseala se amalgamau într-un amestec ciudat.

În timp ce zgomotul motorului creștea treptat, speranțele îi infloreau din nou. Își aminti dintr-odată, aproape cuvînt cu cuvînt, povestirea pe care Krämer, procuristul mării fabrici de cosmetice, i-o spusese la berărie, în seara cînd se împăcaseră după o supărare de cîteva zile.

— Știi, Oskar, jocul acela, inspirat de Hiroșima, inventat de bătrînul din Tutuila, mi s-a părut grozav de ingenios. Polinezienii ăștia din Samoa au imaginație, nu glumă! Închipuie-ți niște vaporase, Dumnezeu știe din ce material ușor, poate din coaja unui fruct, plutind pe un mic bazin. Deodată, dintr-unul din vase țîșnește un proiectil minuscul, care explodează la vreo cîtiva metri înălțime și produce un nor de fum aidoma ciupercii atomice! Suflul exploziei răstoarnă toată flotila, care se scufundă. Strașnic, nu?

Îl lăsase pe Krämer să-și depene istorisirea pînă la capăt, prefăcîndu-se că nu-i acordă nici o însemnătate. Reținu însă că pe bătrîn îl cheamă Tovinu și că locuia lîngă Pago-Pago, în satul Kipo, pe insula Tutuila. În sinea lui, Schmideke era uluit că procuristul, cu mirosul lui fin în afaceri, el, care spu-

nea mereu că banul e totul în viață, nu sesiza uriașele posibilități comerciale ale unui asemenea joc; cine știe, poate fiindcă lucra în cu totul altă branșă.

Acum, când zgomotul șalupei se auzea tot mai aproape, se și vedea lansînd „primul joc atomic din lume”, încasînd profituri fabuloase, obținînd „subvenții psihologice” de zeci de ori mai mari decît pînă acum de la magnații trusturilor de armament.

Pizmuise întotdeauna pe întreprinzătorii care se lansaseră printr-o lovitură curajoasă, deveniți celebri și bogați într-o singură noapte; prin negura pe care oboseala i-o așternuse în minte, parcă și vedea pîlcurile de invidioși și lingușitori mișunînd în juru-i. Îi auzea parcă spunînd:

— A ajuns departe Schmideke ăsta!

Fosta lui soacră, experimentata Frau Braun, îl dojea adesea pentru încetineala cu care acționa și-l învinovăța de lipsă de „fler”. Îl îndemnase întotdeauna să prețuiască reușita în afaceri mai presus de orice, iar el își împinsese celelalte simțăminte în ungherele ferecate ale conștiinței.

Cînd va izbuti, le va rîde tuturor în față. El — lipsit de „fler”? Iată că sesizase un prilej unic, pe lîngă care chiar Krämer trecuse indiferent. Plecase pînă la antipod ca să-l pună în valoare.

Farul șalupei desena acum pe apă un triunghi galben de lumină. Oskar Schmideke începu să strige. Motorul se opri brusc și zări siluetele unor marinari.

Pe un perete al vasului citi:

B R I S B A N E

— Unde mă aflu? fu prima lui întrebare.

— În largul portului Brisbane, îi răspunse un glas din șalupă.

Înțelese că ajunsese în preajma coastei răsăritene a Australiei.

Nu mai voia decît un lucru: să doarmă.

Peste cîteva clipe, cînd brațe puternice îl ridicau în șalupă, se simți ca din cîrpe. Dacă oamenii aceia ar fi vrut să-l taie în bucăți, n-ar fi avut puterea să li se împotrivescă.

Un fior îi cutremură tot trupul și căzu în nesimțire...

*

Întrevederea cu consulul vest-german din portul Brisbane, capitala statului australian Queensland, fusese scurtă. Baronul von Thierp îi promisese tot concursul ca să ajungă în Samoa.

Ideea lui Schmideke îl impresionase plăcut. La plecare, îi spusese convins :

— Iată într-adevăr un joc necesar copiilor noștri ! Vremea păpușilor și a ursuleților a trecut de mult. Educația trebuie să țină seama de viitorul poporului german.

Acum, Oskar aștepta, pe o bancă a cheiului, la umbră, vasul arhiplin în care baronul izbutise să-și rezerve telegrafic un loc. Oboseala nu i se scursese încă cu totul din trup. Cheiul se arăta pustiu, deși la această oră era de obicei forfotă mare : muncitorii din port se aflau în grevă.

Privea în apa molcomă și clară a radei, unde i se oglindea chipul și nu-i venea să creadă că doar cu o zi mai înainte se zbatuse între viață și moarte, în imensitatea plină de vrăjmășie a oceanului.

Fără veste, două siluete de pe chei se iviră în oglinda undelor legănate. Erau un bărbat și o femeie tânără. Se opriseră și Oskar le vedea numai spatele. Tot privind-i, simți cum o neliniște surdă i se strecoară în inimă; recunoștea ceva în aceste siluete, dar nu-și putea da seama ce.

Femeia avea un păr mătăsos, de culoarea mierii de munte, și mâini nervoase, puternice. Purta o rochie albastră, simplă, care-i vădea conturul vigoeros al trupului. Bărbatul, de statură mijlocie, gesticula convins. Vorbea încet, așa încît nu reuși să înțeleagă nici un cuvînt.

Deodată, Schmideke își dădu seama că înfățișarea bărbatului acestuia era aceea care îi producea neliniștea. Nu observase la el nimic ieșit din comun, nici în înfățișare și nici în îmbrăcăminte, dar parcă îl mai văzuse cîndva, ba chiar de mai multe ori. Instinctiv, se retrase, căutînd un refugiu în linia parabolică a băncii, dar continuînd să privească ca hipnotizat spre același loc. Își puse automat ochelarii mari, negri, ca pentru a se ascunde.

Pe neașteptate, insul se întoarse, și Oskar îi zări limpede în apă întreaga față. Simți cum un nod îi frînge, hain, răsufliarea. Genunchii i se muieară. Dacă ar fi fost în picioare, s-ar fi prăbușit desigur pe cimentul cheiului.

Omul acela — era el însuși !...

Își văzu capul rotund, puțin chel, ochii verzi, sprîncenele stufoase ale căror capete se uneau deasupra nasului îngust și osos, buzele subțiri, terminate cu o cută scurtă și groasă, simulînd un vag surîs.

Se scutură, ca pentru a se trezi dintr-un coșmar, dar imaginea stăruia în apă, cu atît mai vie și mai fascinantă.

Continua să privească, obsedat.

Poate că îl încerca o halucinație — își spuse el deodată. Într-o vreme, când începuse să studieze medicina, pe care o abandonase după doi ani de cursuri, problema rătăcirilor psihice îl preocupase. Știa că nălucirile apar cu o forță nemai-pomenită, care face ca bolnavul să le ia drept cea mai autentică realitate. Poate că naufragiul și lupta cu oceanul îi zdruncinaseră într-atita mintea..

Deodată îi veni o idee.

Dacă cea de-a doua imagine din apă era tot a sa, n-avea decît să ridice o mîină, pentru a vedea dacă și acest alter ego va reproduce mișcarea. Făcu, plin de timiditate, gestul. Imaginea „celuilalt” rămase nemișcată. Apoi își dădu seama că experiența fusese inutilă : omul celălalt nu avea nici ochelarii săi și era cu totul altfel îmbrăcat.

Cu toate acestea, statura și chipul necunoscutului erau identice cu ale lui Oskar. Tocmai zîmbea, la o vorbă a prietenei sale, și trăsăturile feței lui nu se deosebeau cu nimic de ale sale. Apoi rosti un cuvînt, în englezește, cu glas tare :

— Impossible !¹

Schmideke tresări, de parc-ar fi fost fulgerat de un curent electric. Timbrul era al său, iar expresia feței reproducea exact mimica sa într-o astfel de împrejurare.

Oskar își aduse aminte de vechii egipteni, spunîndu-și că omul acesta era „dublul” său. Rîse în sine de această idee năstrușnică.

Pe urmă, dintr-o dată, o furie oarbă îl cuprinse. Făptura aceasta îl jefuise : îi furase chipul și glasul. Poate chiar și soarta.

Era gata-gata să se ridice pentru a căuta să se explice cu acest australian, cînd i se păru că descoperă prima deosebire dintre el și strania sa copie. Din mimica și gesturile omului reieșeau un calm profund și o stăpînire de sine care lui îi lipseau adesea. Părea mai hotărît în gîndurile și faptele sale, iar gesturile-i aveau ceva învăluitor.

Furia i se stinse ca prin farmec, dar nerăbdarea de a dezlega enigma creșcu.

„Celălalt eu”, cum îl botezase în gînd, îl atrăgea cu o forță irezistibilă, de parcă era o altă față a destinului său, pe care trebuia să o cunoască cu orice preț ; totodată îi era teamă, o teamă cumplită de el, fiindcă misterul acesta era parcă prea covîrșitor ca să-l poată îndura.

Acum, „celălalt eu” vorbea din nou încet cu însoțitoarea sa. Oskar înregistra febril noi observații : cînd omul se

¹ Imposibil !

Încrunta, fruntea îi făcea exact aceleași cute ca și fruntea sa ; din timp în timp, ridica ușor din umeri, ceva mai mult din cel drept decât din cel stîng, întocmai cum știa de la alții că face și el ; mîna avea exact aceeași formă a degetelor și a unghiilor ca și a lui. Cu cit se uita mai mult, vedea mai multe analogii.

Își spusese deodată că omul acesta îi oferea un prilej unic : acela de a înțelege ce ar fi putut să fie viața lui dacă ar fi pornit-o altfel. Avea în fața sa o făptură care, după cîte se părea, pășise în existență cu aceleași premise fizice ca și ale sale.

Judecînd cu toată obiectivitatea, Oskar nu putea să se socotească drept un ins care a reușit în viață și nici drept un om mulțumit cu ceea ce înfăptuise. Făcuse o greșală după alta, dar cea mai mare îi părea renunțarea la pictură și ulterior la studiul medicinei, convins de mama lui și atras de mirajul conjuncturii de afaceri din republica de la Bonn. Atelierul de jucării mersese la început prost, iar acum mergea „așa și așa”, datorită „subvențiilor psihologice”, obținute cu prețul profilării producției exclusiv pe jucării-armament. Singura lui șansă era cumpărarea invenției lui Tovinu, care ar fi putut să-l salte dintr-o dată. Era marea ocazie.

Își închipui cum se vor înfățișa lucrurile cînd va izbuti. Văzu parcă atelierul său devenit fabrică, iar jucăriile „Schmiddeke A. G.” răspîndindu-se în toată lumea occidentală, ca un simbol al idealurilor întemeiate pe politica de forță. Bani vor curge gîrlă...

În depărtare se auzi plînsul unui copil.

Euforia succesului visat deveni palidă, în umbra îndoielii. Se întrebă, așa cum se întreba uneori în munții Bavariei : chiar dacă va reuși, va fi oare cu adevărat fericit ? Nemărginirea cerului și a oceanului, din a cărui îmbrățișare abia scăpase, stacojiul amurgului, smărdădiul frunzelor, ființele din jur vor fi aceleași. Va ști să se bucure altfel de ele ?

Însuși faptul că delibera atîta era o dovadă că nu putea deveni un bun om de afaceri — își zise Oskar, supărat pe sine însuși. Îi lipsea spontaneitatea, siguranța, reflexul fulgerător al hotărîrilor...

Un vas trecu aproape de chei și urma lui sparse imaginile oglindite în apa radei. După ce ezită cîteva clipe, Oskar se hotărî să se întoarcă spre „celălalt Oskar”.

O făcu, cu un gest brusc...

Nu mai zări pe nimeni!

Ar fi trebuit să fie acolo, la șase sau șapte metri de el. „Celălalt Oskar” și femeia blondă de lângă acesta dispăruseră. Dispăruseră sau nu existaseră niciodată decît în imaginația lui...

Oskar Schmideke începu să alerge de-a lungul cheiului. Nu voia să-l piardă pe „celălalt” și i se păru că ținta cursei acesteia era însăși viața lui. Ca prin vis, își dădu seama că vaporul care intrase în port nu era altul decît „Peer Gynt” — vasul norvegian care trebuia să-l ducă la Pago-Pago, în arhipelagul Samoa. Acum, toate gîndurile îi erau însă altundeva.

Trebuia să dea vîlul tainei la o parte! Dacă „celălalt Oskar” reprezenta o plăsmuire a minții sale, — însemna că e bolnav, greu bolnav. Dacă însă exista ca o ființă reală, atunci trebuia neapărat să-l cunoască.

Ore întregi cutreieră prin toate ungherele portului. De cîteva ori observă că ochii unor oameni se ațintesc asupra lui curioși și nedumeriți, dar era prea preocupat ca să le dea vreo atenție.

„Celălalt Oskar” nu era nicăieri. Îi veni în minte că sarcasticul Krämer l-ar fi luat în rîs dacă i-ar fi povestit această cursă. Îl auzea parcă spunîndu-i:

— În imaginația ta l-ai căutat bine, Oskar?

*

După ce luase prînzul într-un birt, porni la întîmplare prin oraș. Ce oameni curioși erau cei din Brisbane! Chelnerul îl tratase ca pe un client cunoscut, și această familiaritate îl cam iritase. Totuși, un lucru îl impresionase plăcut: individul acela îi vorbise ca unui om pe care îl stima și îl servise cu o amabilitate aproape prietenească. La plecare îi spusese: „M-am bucurat c-ați venit pe la noi. Poftiți cît de des”. Oskar nu avea ce să-i răspundă și mormăise doar: „Mulțumesc, mulțumesc!”

În spatele lui, auzise un comentariu:

— Ce om de treabă! Azi e cam prost dispus. Iar bossii ăia, cu mizeriile lor...

Ce voiau să spună? Se refereau probabil la „celălalt”. Nimeni nu vorbea vreodată așa despre el!

În fond, ce-i păsa? Avea un singur scop. Să-l găsească pe „celălalt Oskar”. O dorea fierbinte. Mai mult: dacă totul n-a fost decît o halucinație — dar acest lucru i se părea tot mai improbabil —, s-ar fi mulțumit numai cu mirajul lui...

Dar unde să-l caute?

Rătăcea pe străzi, și zgomotul traficului îi părea un cîntec spîritor, ca acela din legenda frumoasei Lorelei.

Spre ce stîncă abruptă îl atrăgea imaginea oarbă pe care o zărise dimineața în apele radei portului?

Ajunsesese pe străzile cu case scunde ale periferiei Brisbane-ului. Aici vehiculele erau rare. Iarba creștea printre dale. Se auzea lătratul unor cîini care se-ncăieraseră.

La buza unui maidan năpădit de scaieți zăcea ruginită, zvîrlită de cine știe cînd, o jucărie de tablă. Își aminti de o strofă, tipărită în prospectul uncea dintre jucăriile fabricate în atelierul lui, în vremea cînd producea și obiecte „civile” :

Un maimuțoi mecanic adus dintr-un Olimp

De hîrburi smălțuite și puse cîte două,

Cu inima pornită de-o cheie, la răstimp

Și măruntaie prinse în copci de tablă nouă.

În definitiv — el devenise... o jucărie a propriilor sale jucării. Calamburul pe care-l născocise îl amuză mai întîi, dar apoi, cînd se gîndi la sensul său, îl întristă.

Un bătrîn marinar îi ieși zîmbind în față. „Își închipuie probabil că umblu după o gazdă” — își spusese Oskar și voi să i se ferească din cale. Omul venea însă drept spre el.

Înainte de Oskar să se dezmeticească, marinarul îl bătu pe umăr, de parc-ar fi fost o veche cunoștință :

— Ce-i, Kurt, cu tine? La ei te duci? Te-ai împoțonat ca de nuntă. Crezi că așa ai să-i convingi mai ușor?...

Brusc, Schmideke înțelese. Fără să știe de ce, se simți foarte mulțumit. „Celălalt Oskar” exista! Îi chema Kurt. Bătrînul îl confundase, dar în dorința de a afla cît mai multe despre „celălalt”, Schmideke nu se dădu de gol.

De altfel, marinarul nu așteptă să i se răspundă. Turuia fără încetare.

— Am fost pe la Harris, hamalul ăla pentru a cărui pensie te-ai zbatut atît. În sfîrșit, a primit primii bani. Baba lui, o habotnică care-o tot ține-n cruci, te binecuvînta ca pe-un sfînt. Zicea că-i păcat să nu intri-n rai fiindcă nu mergi la biserică... Știu, știu, nu trebuie să mi-o mai spuî. Pastorul se plimbă-n limuzină cu armatorii, e omul lor... Cîteodată mă întreb ce s-ar face marinarii și muncitorii din port fără tine? Mai ales acum, în timpul grevei! Ieri, cînd ai vorbit la adunare, îmi venea să mă urc la tribună și să te strîng în brațe. Îți sorbeau cuvintele oamenilor... Numai să te ferești de curcani. Se vorbește că Gilbert, filharul ăla de armator, a depus plîngere contra ta. Cică faci „instigație”... Acum mergi, pesemne, la tratative? Ține-te tare! Pîn' la urmă, n-au ce face. Fără noi se zbat ca peștii pe uscat...

Oskar trăia un sentiment cu totul nou. Nu simțise niciodată căldura semenilor revărsându-se asupra sa și i se părea că se găsește într-o baie de lumină. Se amăgi că el e Kurt, că despre el vorbește bătrînul. I-ar fi plăcut să trăiască, măcar cîteva zile, această iluzie, să recolteze mulțumirea altora, recunoștința lor.

Un gînd contrariu îi veni apoi în minte: de fapt, Kurt își istovea puterile și-și irosea vremea pentru alții; ce profita din asta și mai ales cînd mai ajungea să-și trăiască viața lui?

Dar el, Oskar, își trăia oare viața? Era fericit? Chiar înainte ca vasul să se scufunde, avea adesea sentimentul că e un naufragiat. Tutuila îi apărea, undeva, departe, ca un port al salvării.

Brusc, o bănuială îl descumpăni. Dacă Krămer, cu cinismul lui, își bătuse joc de el, iar Tovinu nu era decît o născocire a acestui șurubar? Gîndul crescuse repede, în dimensiuni covârșitoare. Procuristul era un as al afacerilor. Scotea bani chiar și din piatră seacă. N-ar fi lăsat să-i scape o asemenea ocazie. Numai el, Oskar, cu naivitatea lui, și-a putut închipui că Krămer nu sesizează ce sesizează el.

A fost vreodată iepurele mai șiret decît vulpea?

Toată povestea din Samoa i se păru dintr-o dată neverosimilă. Polinezienii erau sătuli de exploziile atomice pe care americanii le tot experimentau în preajma lor. Nu le ardea de jocuri nucleare...

Poate că acest Kurt tot avea mai mult decît el.

— Ce-ai de taci așa? izbucni bătrînul.

Lui Oskar îi veni o idee. Marinarul l-ar putea duce la „celălalt”. Îi spuse, într-o doară:

— Nu mergeam la tratative. S-au amînat pentru mine. Mă duc acasă... Vrei să mă însoțești?

Ochii bătrînului străluciră.

— Cum să nu, Kurt!

Și adăugă:

— Cine nu se bucură să schimbe o vorbă cu tine?

Oskar își aminti că ospătarul îi vorbise și el de bucuria de a-l vedea și, treptat, imaginea sufletească a „celuilalt” începu să prindă contur în mintea sa.

Străbăteau ulițe strîmte, cu pas domol. Schmideke era bucuros să asculte cît mai mult, iar bătrînului îi plăcea să se audă vorbind.

— Știi, Kurt, zicea el acum, discutam ieri cu Tom și Peter despre tine. Ai face bine să nu mai muncești atîta. Dimineața macaraua, după masă, pînă seara tîrziu, treburile

astea cu sindicatul. Noi, marinarii, te tot hărțuim cu necazurile noastre, dar tu prea ți le iei pe toate la inimă. Ai sufletul larg, asta e... și nouă, sigur, ne prinde al dracului de bine.

Oskar schiță un răspuns :

— Așa sint eu, ce vrei...

— Știu, știu l vorbi iar bătrînul. Noi așa zicem : Kurt nu trăiește pentru el, ci pentru alții. Asta-i mulțumirea lui cea mai mare. Un om curios : nu trage din pipă, nu bea peste măsură, prin taverne nu-l vezi — și în schimb toate grijile marinarilor și le-a luat pe cap.

Știi ce spunea într-o zi Whipple, curelarul ăla glumeț ? Să mori de ris ! Zicea că dac-ai fi tu Dumnezeu, noi ăștia, sărăcimea din Brisbane, am avea parte de zile mai bune. Ehehe — dar dac-ar fi să-l judecăm pe cel de sus după cum ne merge nouă — tare mai trebuie să fie hapsîn bătrînul !

Marinarul se oprise și Oskar îl imită.

— Azi ești rău prins de gînduri, Kurt ! Ți-ai uitat pînă și poarta casei. Uite-o și pe Evelyn. Asta zic și eu femeie. Să ai o nevestă ca ea înseamnă o răsplată meritată pentru un om ca tine... Acum te las, băiete... Noroc la tratative... Îți ținem pumnii cu toții.

Pașii bătrînului se stinseră în depărtare.

Oskar întoarse ochii spre casă. Femeia pe care o zărise pe chei îi zîmbea de la geamul unei case mici.

— Bravo, Kurt, mă bucur că ai venit azi mai devreme.

Se întîlnea cu cea de-a treia făptură care-l cunoștea pe „celălalt” și din nou bucuria revenea, ca un leit-motiv. Oskar privi casa proaspăt văruiată, cu mușcate la ferești, cu femeia aceasta veselă, care acum ieșise în prag.

Îl emoționau cuvintele care erau adresate „celuilalt”. Ar fi vrut să-i fie lui spuse. Își dădea dintr-o dată seama cîtă mulțumire culege omul care știe să se dăruiască celorlalți. Atelierul de arme-jucării din Köln și polinezianul din Tutuila îi păreau departe, parcă în cu totul altă galaxie. Trăia un vis frumos.

Vocea Evelynnei suna ca un clopoțel.

— Vino în casă, Kurt ! De ce te-ai oprit la poartă ? Ce-ai făcut cu bătrînii Peacot ? I-au evacuat pînă la urmă ?... Vai, ce tăcut ești astăzi !...

Străbătu aleea, printre florile micii grădini, pînă la ușa casei. Flutură în drum trandafirii cu palma. Căldura oamenilor, care se revărsa de cîteva ceasuri, printr-o stranie con-

fuzie, asupra sa, îl îmbăta. Se gândi că viața poate să fie și altceva decât o goană după „idei care îmbogățesc” și că maxima preferată a mamei sale este o lege pentru junglă, nu pentru oameni.

— Ce costum ți-ai cumpărat! ciripi Evelyn. Parc-ai fi un boss. Să știi că nu-mi place nici de frică...

Era gata să-i sară de git.

Îndurerat, Oskar rupse vraja, oprind-o cu un gest:

— Iartă-mă, doamnă Evelyn... Eu nu sînt Kurt. Numele meu este...

Femeia tresări, dar, venindu-și repede în fire, bîigui:

— Înțeleg... Ești Oskar Schmideke. Fii binevenit în casa noastră. Kurt a încercat mereu să te găsească.

*

Interiorul apartamentului lui Oskar Schmideke, din Köln, era mai spațios și mai bine mobilat, dar camerele acestea, mici și modeste, respirau o intimitate și un gust delicat, care te cucereau de la prima privire. În casă erau flori, multe flori în ghivece. Fără să știe de ce, Oskar întrebă:

— Atîtea ghivece și nici o vază cu flori?

— Bărbatul meu nu suferă florile tăiate. Spune că-s niște cadavre frumoase...

Evelyn îi vorbi multă vreme despre Kurt, despre viața și munca lor (ea era zootehniciană la o fermă cooperativă de la marginea orașului), despre cei doi copii — îi botezaseră Miriam și Oskar — care erau acum plecați la Erich Jürgen, unchiul lui Kurt, pe care-l adorau. Îi povesti multe întâmplări, mari și mici, din viața lor, și Oskar reținu că lui Kurt nu-i plăceau jucăriile cu teme militare și că-ntr-un rînd aruncase pînă și niște soldați de plumb pe care ea îi cumpărase băiatului. La un moment dat, Evelyn se opri:

— Poate că toate astea te plictisesc, Oskar — dă-mi voie să-ți spun așa, căci eu și Kurt vorbim adesea despre tine. Te interesează desigur altceva și e firesc... Mama ta nu ți-a spus niciodată nimic despre Kurt?

— Nu, niciodată.

— E iratele tău geamăn. Un geamăn neobișnuit, născut, împreună cu tine, pe baza unei experiențe biologice remarcabile, despre care nu s-a scris însă nicăieri nimic. Sinteți gemeni născuți prin partenogeneză, ceea ce explică și extraordinara voastră asemănare.

Oskar o privi uimit:

— Prin partenogeneză? Știam că acest mod de reproducere este caracteristic numai plantelor și animalelor inferioare, la care fecundarea de către mascul nu este necesară.

— Într-adevăr, așa este, dar mai există și o partenogeneză artificială, care a putut fi aplicată chiar la pești, broaște și iepuri de casă. În biologie sînt cunoscute experiențele lui Loeb și Delage, care au provocat partenogeneza artificială la astfel de animale prin excitații chimice, termice sau mecanice.

— Dar la om?

— La om nu se cunoaște nici un caz de partenogeneză.

Cîteva clipe domni o tăcere grea. Apoi Evelyn continuă:

— Kurt își va spune probabil mai multe. Am aflat toate acestea de la Erich Jürgen, unchiul lui Kurt, un om tăcut, dar foarte simpatic. El l-a adus aici pe Kurt, încă de mic.

Mi-a povestit că mamei voastre, educată într-o atmosferă clericală, îi era groază de bărbați. Își dorea totuși, din tot sufletul, un copil. Un prieten al familiei, biolog și medic talentat, care a murit de tînr în război, i-a aplicat un procedeu inventat de el, menit să declanșeze artificial o partenogeneză. Procedeuul său era bazat pe o excitație cu radiații a ovulului. În felul acesta, diviziunea începea fără intervenția gametului mascul. Condiția pusă de mama voastră a fost păstrarea unui secret absolut și acest lucru a și fost respectat: biologul a luat taina cu el în mormînt.

Cînd gemenii s-au născut, unchiul Jürgen, cunoscut ca luptător antifascist, suferise tocmai o groaznică lovitură. Era pe vremea nazismului, și bandele brune puseseră la cale asasinarea sa. Bomba cu dinamită, explodată în casa lui, i-a ucis întreaga familie. El a scăpat, ca prin minune, deoarece nu era acasă. Zdrobit de durere, s-a hotărît să plece departe de locul năprasnicei suferințe.

Mama voastră, care o ducea pe atunci destul de greu, mai ales că familia o privea chiorîș din pricina voastră, considerîndu-vă bastarzi, s-a hotărît să-i încredințeze unul dintre gemeni, pe cînd n-avea decît cîteva luni, și totodată i-a mărturisit taina copiilor.

Așa a ajuns Kurt în Australia...

Tăcerea cobori de această dată pentru multă vreme în încăpere. Ceasul de perete bătu de ora nouă.

Tot Evelyn reluu vorba:

— Îl admir pe Kurt, dar mi-e uneori teamă pentru el. Pune totul în joc în folosul celorlalți. Uite, acum umblă să organizeze o creșă pentru copiii docherilor. Mîine dimineață conduce comisia muncitorilor greviști la tratative. N-are

odihnă și cred că de nimic nu-i e teamă. Oamenii vin la el ca la un părinte, de parc-ar putea să îndrepte tot răul din lume.

— E fericit, Evelyn, cu viața pe care-o duce?

— Se frământă mult, dar cred că are mari mulțumiri.

— Bătrînul marinar care m-a condus încoace mi-a spus de Kurt că e un om care trăiește pentru alții.

— Asta așa-i, întări ea. Uneori îmi spune că nu trebuie să-ți iubești mai mult fratele decît pe un necunoscut care-ți bate la ușă în faptul serii. Și Evelyn adăugă: și tu ești la fel, nu-i așa?

Oskar o scrută în ochii albaștri, pînă ce ea întoarse capul. Apoi spuse:

— Poate. În orice caz, azi m-am gîndit mai mult ca oricînd la rosturile vieții... Aș vrea să trăiesc și altfel decît pînă acum. Știi, Evelyn, cred că fiecare dintre noi are și pe dracu, și pe Dumnezeu în el. Depinde cine-i pînă la urmă mai tare.

— Ce vrei să spui?

— O dată și o dată îți voi povesti o întîmplare. Vei înțelege atunci că există minuni omenești care întrec cele mai extraordinare experiențe biologice. Voi începe așa: Dragă Evelyn! Într-o zi ca toate celelalte, Oskar Schmideke a trăit cea mai fantastică dintre întîmplări: s-a întîlnit cu el însuși. Dar chipul și l-a văzut într-o oglindă răsturnată și imaginea aceasta nouă i-a zdruncinat într-atîta cugetul, încît n-a mai știut încotro s-o apuce...

Deodată, lui Oskar i se păru că-și aude, prin fereastră, propriul glas.

Kurt striga din alee:

— Evelyn! Hello, Evelyn!...

Frații se întîlniră în prag. Două glasuri identice rostiră în aceeași clipă:

— Oskar!

— Kurt!

Plantele grădinii foșniră parcă dintr-o dată și boarea serii le aduse miesmele în casă.

Oskar își apucă fratele de umeri. Spuse simplu:

— Rămîn cu tine.

DINU MOROIANU

Un erou jules-vernean

(divertisment fantastic)

— Ești Peg Pegăs ? se adresă omul cu pielea de culoare violetă omului cu pielea cenușie. Eu sînt Dor Dorado !

— Propriu-zis nici nu știu de ce ai lansat apelul, Dor. N-am fost în viața mea pe Pămînt, mă aflam în concediu de odihnă pe zece ani, dar fiind cel mai aproape de tine în acest sistem planetar...

— Îți mulțumesc ! M-am gîndit că poate voi avea nevoie de ajutorul cuiva.

— Parcă știam că mai locuiesc oameni pe planeta aceea ! N-a fost oare decretată „Muzeu al genezei umane ?” Nu-i vizitată ?

— Ba da ! Dar tocmai acum muzeul este închis, fiindcă, ridicîndu-se la suprafață prin mijloace artificiale fostul continent Atlantida, urmează să fie reorganizată secția „civilizațiilor dispărute”. Pînă atunci n-a rămas acolo decît un singur om : Ion Ionescu. El a transmis o cosmogramă alarmantă către „Marele centru galactic” care la rîndu-i mi-a cerut să-i vin în ajutor bătrînului...

— N-are roboți ?

— Ba da, dar cred că nu-i pot fi de nici un folos fiindcă bănuiesc că este bolnav... Are vedenii. La vîrsta lui de 3462 de ani...

— Vedenii ? înălță Peg din umeri. De mult n-am auzit de asemenea boală... Dar tu, ca medic...

— Așa deduc cel puțin. Bătrînul pretinde că a înviat... o mumie !

Omul cărunt rise amuzant :

— Asta ar fi într-adevăr o minune ! Tu știi mai bine decît mine că medicii noștri reînvie oamenii după morți îndelungate...

— Cel mai bătrîn om din Cosmos a trecut pînă acum prin vreo duzină de asemenea morți clinice, îl completează Dor.

— Bine, dar să reînvie o mumie... Asta-i prea de tot !

— De aceea ți-am spus părerea mea : Ionescu are un dezechilibru nervos... Vedem noi acum, căci în curînd trebuie să aterizăm... M-am gîndit să mă secondez cineva fiindcă adesea asemenea șocuri nervoase se manifestă prin furie... Individul trebuie poate imobilizat prin forță... Asupra omului, roboșii, știi prea bine, n-au nici o putere...

Dor și Peg trecură prin minunatul parc și se apropieară de clădirea „Muzeului genezei umane”. Din capătul unei alei, cineva se îndreptă grăbit spre ei. Era un bătrînel înveșmîntat bizar. Într-adevăr, față de îmbrăcămintea diafană, suplă, perfect mulată pe corp a celor doi, hainele negre cu pulpane lungi, filfiietoare, ale omului ce zorea spre ei, păreau un fel de sperietoare de ciori.

— Am văzut într-o enciclopedie acest costum. Se numea frac...

— Ți-am spus eu că paznicul a suferit un șoc nervos ! De aceea s-a costumat așa ! rosti Dor pe un ton convins.

De departe, bătrînelul strigă, întinzînd mîinile spre ei :

— Bine ați venit ! Sînteți primii ! Îmi pare bine ! Dar fără ziarîști nu se poate ! Unde sînt ziarîștii ?

Peg se uită cu înțeles în ochii lui Dor. De altfel, bătrînelul, cum ajunsese lîngă ei, le strînse mîinile pe rînd scuturîndu-le puternic.

— E înclinat spre violență, reflectă Dor, în vreme ce Peg se mira și el în sine de ce mai practică paznicul un mod de salut care numai în piesele cu subiect istoric se mai putea vedea.

— Aștept de o sută de ani clipa asta ! continuă bătrînelul foarte agitat. Sper că ziarîștii n-or să lipsească într-un moment atît de solemn...

Dor dădu din umeri :

— De ce solemn ?

— Păi ca să constate c-a înviat... mumia !

Peg aruncă o privire de reproș lui Dor, care își dădu seama c-a greșit.

— Ah... da ! Mumia !... schimbă el tactica.

— Eu sînt mumia ! Dați-mi voie să mă prezint ! se-nfipse bătrînelul în fața lor. Sînt doctorul Nathaniel Faithburn !

„Unde am mai auzit eu numele acesta ?” încercă Dor să-și amintească, reținînd palma bătrînelului mai multîșor într-a sa ca să-i verifice pulsul, temperatura.

Dar Peg, nedeprins cu asemenea bolnavi, îl luă de-a dreptul :

— Parcă vă numeați Ionescu ! Sau v-ați schimbat numele ?

— Eu ? deveni bătrinelul extrem de mirat. Numele meu este celebru ! De ce l-aș înlocui cu acela al paznicului acestui muzeu ? Și fiindcă veni vorba despre Ionescu... Vă roagă să-l iertați.. E bolnav în pat..

— Ciudată dedublare a personalității. Cazuri de acestea au fost pe vremuri descrise de vestitul psihiatru Th. Ribot în tratatul său clasic despre „bolile personalității” — reflectă Dor. O să am de furcă cu omul ăsta.

— Dar unde sînt ziaristii ? insistă iar bătrinelul tot uitîndu-se înapoi pe alee, parcă i-ar fi așteptat din clipă în clipă să apară.

Lui Peg i se făcu milă de el :

— Ar trebui să te culci ! Somnul îți va face bine ! Este singurul lucru ce-ți trebuie acum !..

— Somnul ! ? izbucni în hohote interlocutorul său. Orice, numai de dormit nu-mi arde ! Am dormit o sută de ani în cap ! Îmi ajunge !

Dor îl atinse cu cotul pe Peg, făcîndu-i semn să-l lase pe bătrîn în pace.

Între timp, cum intraseră în muzeu și în sala centrală, pe o estradă, se afla o raclă din material transparent. Ciudatul lor însoțitor le-o arată cu degetul și le spuse pe un ton grav :

— Iată, aici am fost piesă de muzeu o sută de ani. S-au îndeplinit previziunile mele..

În acest moment, o ușă se deschise și un alt bătrîn, palid, suferind, abia ținîndu-se pe picioare, intră în sală :

— Mă iertați că vă primesc în halul acesta, dar..

— Te-am scuzat eu, Ionescu. N-ai grijă ! îl liniști grijuliu omul în frac.

Pe noul venit îl cuprinse însă imediat amețeala, așa că trebuia să-l transporte și să-l așeze pe un pat, în altă cameră. Cînd își reveni, abia putu să articuleze :

— Doctorul Nathaniel Faithburn vă va explica totul..

*

Așa-zisul doctor Nathaniel Faithburn le vorbi mai bine de o oră. În rezumat, iată cam ce le spusese :

Cu trei secole în urmă, el, chipurile Nathaniel Faithburn, medic, studiînd hibernarea animalelor, ajunsese la descoperirea substanței din sîngele acestor animale care provoacă inhibiția ge-

nerală a sistemului nervos și a organismului lor. Descoperirea aceasta n-a avut darul să stîrnească prea mare interes. Un ziarist și-a permis chiar s-o... persifleze, scriind că această descoperire trebuia făcută cu mult în urmă, în evul capitalist, căci atunci armatele de șomeri ar fi fost puse la hibernat și s-ar fi rezolvat astfel rapid crizele economice... Însă cînd oamenii nu mai exploatează nici măcar animalele, cînd oamenii au redus somnul la cîteva săptămîni pe an, fără nici o prejudiciere a vieții lor psihice, datorită pilulelor reconfortante, cine ar mai putea dori să-și petreacă jumătate din viață dormind, ca strămoșii preistorici ai omului?

Însă el, Nathaniel Faithburn, era de altă părere: făcuse o descoperire epocală! Nimeni și nimic nu-i putea clinti această convingere. Munci cu sîrg vreo sută de ani. La capătul lor, ajunsese să pună la punct un sistem prin care putea extinde hibernarea și la oameni. Experimentînd pe propria-i persoană, ajunsese să hiberneze neîntrerupt o perioadă de zece ani. Dar jignit de felul cum fusese luat peste picior, nu mai împărtăși nimănui stadiul experiențelor sale.

Intr-o zi îi căzu în mină o nuvelă a unui scriitor drag — Jules Verne: „În secolul al XXIX-lea. Ziua unui ziarist american în 2889”. Marele vizionar al progresului și părintele literaturii științifico-fantastice își imagina cum ar decurge douăzeci și patru de ore din viața lui Francis Benett, directorul ziarului „Earth Herald”. Între altele, era vorba acolo și de un medic care — ce coincidență! — se numea tot Nathaniel Faithburn. Emoționant însă deveni pentru el cînd citi că eroul vernean descoperise, tot așa, metoda hibernării umane. Eroul lui Jules Verne mersese însă mult mai departe: se autohibernase pe o perioadă de o sută de ani. La sfîrșitul acelei perioade, cînd s-a deschis sicriul și s-au executat operațiile prescrise pentru reanimare, Nathaniel Faithburn rămase tot „ca o mumie, galben, dur, uscat”. Degeaba a fost supus tuturor probelor: de căldură, de electricitate, de hipnoză... Nimic n-a ajutat... Nathaniel rămase mai departe „în starea lui preferată de... mumie: adică mort”.

— Gîndiți-vă, totul coincidea! Numele, profesiunea, scopul cercetărilor. Între mine și eroul vernean un singur lucru se deosebea: mie-mi reușise experiența de hibernare pe zece ani, lui nu-i reușise cea — este drept mult mai grea — de o sută de ani. De aceea, ce credeți c-am decis? se opri dintr-o dată din expunere bătrînelul în frac.

Lui Peg și Dor nu le fu greu să ghicească. Atunci el continuă rituos.

— Cu singura deosebire că spre a nu depinde la trezire de animatori neîndemnatnici ca aceia din nuvelă, mi-am creat un reflex condiționat la timp — după formula de pe vremuri a unui genial savant, Pavlov, astfel ca peste un secol să mă trezesc din hibernare, oriunde și în orice condiții m-aș afla. Și.. m-am trezit în acest muzeu, după cum vedeți...

Dor șușoti în urechea lui Peg :

— S-ar putea ca amîndoi, arătă el cu degetul și spre omul în frac și spre paznicul din camera alăturată, să fie bolnavi de aceeași maladie care se manifestă diferit. Lui Ionescu îi inhibă sistemul nervos, acestuia i-l excită...

Apoi adresîndu-se așa-zisului Nathaniel :

— Și acum, cum vă simțiți ? Bine ?

— Hm, surise el îndreptîndu-se spre raclă și pipăind-o, n-am dormit pe moale un veac, dar văd că tot nu mi-au înșepenit șalele. Oh, să vedeți ce nostimă a fost clipa redeșteptării ! Era noapte. Ionescu își făcea ultimul rond. Se afla în sala „mumiilor necunoscută” unde mă aflam și eu în această raclă. Auziți, ironie a soartei, eu.. mumie necunoscută.. la un loc cu alte zeci de corpuri îmbălsămate din Egipt și Mexic ! oftă bătrinelul cu obidă.

Apoi continuă :

— Ionescu se eprise tocmai în fața mea, aplecîndu-se ca să ridice eticheta ce-mi căzuse alături, cînd am început să mă mișc.. A holbat niște ochi și pînă să-mi vin eu bine în fire ca să-i potolesc spaima, a scos un răcnet și s-a prăbușit pe podea. Am sărit imediat să-l aduc în simțiri. Datoria de medic — se băt看 bătrinelul mîndru în piept — nu se stinsese în mine nici după un secol de neexersare.. Dar paznicul nu era ușor de readus în fire. Îmi trebuia un excitant puternic. Pe de altă parte mă cuprinsese frigul și începui să strănut.. Ce vreți, eram gol pușcă.. Trebuia să mă acopăr ca să nu răcesc.. La vîrsta mea, pneumoniile sînt fatale.. Vedeți ce dezavantaje cînd nu ești mumie ? Așa că am pus paznicul leșinat într-un fotoliu și am început să alerg prin sălile muzeului ca să găsesc ceva de îmbrăcat. Am dat, într-un subsol, la secția „relicve celebre”, peste acest frac, expus într-o vitrină cu inscripția că fusese purtat de un anume Winston și nu mai știu cum. Habar n-am ce mai merite în lume o fi avut răpo-

satul, dar fracul său mi-a căzut la timp în mină, mai ales că în buzunarele costumului am dat peste niște săruri puternic miro-sitoare, puse, probabil, ca să îndepărteze insectele dăunătoare stofei. Am dat fuga să pun sărurile sub nasul paznicului ca să-l trezesc. Dar ia-l de unde nu-i ! Fugise !.. Fugise și expediase cosmograma care v-a adus aici... Nici acum, săracul, nu și-a revenit din spaima trasă !.. De altfel — se scuză el — vă rog să mă iertați câteva clipe. Mă duc să văd dacă n-are nevoie de ceva.

*

— Bine că nu-i decit atât ! declară Dor după ce bătrînelul ieși din cameră. Asta se vindecă ușor prin dirijarea reflex condiționată a biocurenților din scoarța cerebrală. Dar să ne purtăm cu acest Nathaniel, cum își zice el, în chip normal.. Să nu-l contrazicem... Nu-i indicat în cazuri de acestea...

*

Așa-zisul doctor Faithburn reveni :

— Dar unde-s ziaristii ? puse el din nou o întrebare care se părea că-l obsedează.

— Ziaristii ? Dădu Peg din umeri. Care ziaristi ? De ce ?

— Am mai spus-o, surmise bătrînelul jumătate indulgent, jumătate ironic. Dar ați uitat. Ca să mă intervieze. Ca să scrie în gazetele lor despre „senzaționalul caz Faithburn”. Titlul acesta de reportaj trebuie proiectat pe ecranul norilor, cum prevede Jules Verne în nuvela sa. Oricine citește nuvela marelui scriitor crede că Nathaniel Faithburn a murit... Or, trebuie să știe toată lumea că trăiește...

— Schizofrenie, șopti iar Dor la ureche lui Peg. Asta-i diagnosticul. Să nu cumva să-l contrazici ! N-o să obții nimic !

Apoi, adresîndu-se cu voce tare lui Nathaniel, cu o atitudine ce căuta în mod vădit să-i fie pe plac :

— În timpul ultimei sute de ani, doctore, ziaristica a evoluat mult. N-ai de unde să știi, dar ziaristi nici nu mai există azi.

Fu rîndul lui Nathaniel să se arate uimit :

— Cum așa ? Nu se mai transmit știri ? Nu se mai face jurnalistică ?

— Ba da ! Dar nu există ziaristi ! Și eu cunosc nuvela lui Jules Verne. Multe dintre previziunile lui au fost depășite. El credea, de pildă, că în anul 2889 vor exista numai câteva state : Rusia, S.U.A., Franța.. Or, statele au dispărut de mult, o dată cu triumful comu-

nismului pe întreg Pământul, ceea ce a făcut posibilă chiar dispariția statului ca atare. Jules Verne îl vedea pe Francis Benett în secolul al XXIX-lea mare proprietar al unui trust de presă. Or, orînduirea capitalistă a început să dispară de pe Pământ la numai doisprezece ani de la moartea marelui scriitor..

— Ei bine, îl întrerupse nerăbdător Nathaniel, dar ziariștii ca atare, ei n-au putut să dispară! Cine adună știrile, cine le transmite, cine le recepționează?

— Ziariștii roboți! De aproape trei sferturi de secol ei fac și meseria asta.

Nathaniel rămase puțin pe gânduri, apoi izbucni:

— Atunci chemați-i pe ei!

— Nici o grabă! De-ar veni și peste o sută de ani, tot la timp sosesc.

Nathaniel se congestionă la față:

— Vă bateți joc de mine, amîndoi!

Lui Peg i se făcu milă de bătrîn. Scoase din sîn o bilă:

— Îți spunem purul adevăr, doctore! Iată, vezi paleofonograful ăsta? Ziariștii roboți înregistrează cu el orice undă sonoră dintr-un spațiu oarecare, chiar după trecerea multor secole de la propagarea ei în acel loc. Acest aparat captează „reminiscentele vibratorii”, le reproduce și le amplifică. Așa că îți vei putea auzi glasul, întipărit în aceste ziduri — arată el cu mîna pereții camerei — oricînd de acum încolo.

Și însoțind vorba cu fapta, Peg aruncă bila în sus și cînd o prinse în palmă, camera fu inundată de ultimele fraze rostite de el cu cîteva clipe mai înainte.

Nathaniel, pe jumătate convins, ceru politicoș ca aparatul să reproducă sunetele din noaptea „învierii” sale.

Dor se cam codea, dar Peg îl împinse de la spate și cînd puseră paleofonograful în acțiune, se auzi răsnetul unor pași, apoi aceștia încetară și urmă un strigăt de groază (probabil al paznicului Ionescu) însoțit imediat de zgomotul unui corp în cădere pe podea. O voce răgușită mormăi ceva. Lui Nathaniel îi străluciră ochii de bucurie, căci, pesemne, își recunoscuse timbrul. Irupseră și cîteva strănuturi..

— Vă mulțumesc, se repezi Nathaniel și le scutură mîinile după obiceiul său învechit. Dați-mi voie să-l manevrez și eu!

Și, bucuros, ca un copil, începu să cutreiere sălile, amuzîndu-se să asculte diferite zgomote și glasuri ce răsunaseră vreodată prin ele.

— Vezi, Dor, cum îți explici că aparatul a înregistrat zgomotele din noaptea redeşptării lui Nathaniel? Că doar aparatul nu înregistrează halucinații!

— Te pomenești că nu-i nebun, ci mistificator. O fi înscenat toată comedia asta, iar Ionescu, de bună credință, a fost tras pe sfoară. Nathaniel știa bine că un paleofonograf îl putea controla și, de aceea, a avut grijă să lase urme... Hai mai bine să ne vedem de treabă! Poate Ionescu are nevoie de o îngrijire mai atentă!

Și, lăsându-l pe Nathaniel să se amuze, se îndreptară spre camera păznicului. Dar după cițiva pași, în sală răsună deodată vocea lui Dor, redată de paleofonograf din palma lui Nathaniel:

„S-ar putea ca amîndoi să fie bolnavi de aceeași maladie. Lui Ionescu îi inhibă sistemul nervos, acestuia i-l excită...”

Dor incremeni. Uitase că și propriile-i cuvinte puteau fi reproduse de aparat. Acum bătrînul Nathaniel va afla părerea lor despre el... Într-adevăr, schimbul de păreri dintre Peg și Dor relativ la nebunia lui Nathaniel răsună puternic, necruțator, pînă ce Dor, nemaiputîndu-l suporta, îl rugă pe bătrîn să închidă aparatul.

Peg încercă o dezvinovățire, dar Nathaniel, după ce-i privi fix și îndelung pe amîndoi, oftă adînc și înapoîndu-le paleofonografu le spuse — spre surprinderea lor — cu aerul cel mai calm, totuși preocupat, gînditor:

— Am să vă dovedesc că nu sînt nebun!

Și se depărtă de-a-ndaratelea, fără să le mai strîngă mîna în semn de salut, cum avea obiceiul.

A doua zi, dimineața, Nathaniel Faithburn dispăru. Îl căutară pretutindeni și, în cele din urmă, îl găsiră. Era culcat în racla de mumie și avea un bilet prins pe piept:

„M-am autohibernat pe încă o sută de ani. Mai aveți nevoie de altă dovadă?”

Ionescu, care își revenise după o noapte de somn, nu știa ce să facă:

— Să vestesc iar „Marele centru galactic” că mumia... a murit?

— Nici gînd! se împotrivi Dor. O să creadă că am înnebunit cu toții.

— Dar avem paleofonografu ca martor! sări Peg.

Dor surîse:

— Ca și scrisoarea asta, nu valorează nici el nimic. O să se creadă că-s trucate așa cum l-am suspectat și noi pe Nathaniel.

O să fim și noi considerați alienați mintali cum l-am socotit și noi pe el...

— Dar eu ce raportez? se tot frământa paznicul. Că trebuie să raportez ceva!

— C-ai avut vedenii, asta să raportezi! îi spuse Dor pe un ton iritat. Nu înțelegi, omule, că ne facem de ris? Cine o să ne creadă în secolul al XXIX-lea cu asemenea povești? Cum dovedim adevărul?

— Îl vom dovedi peste un veac! replică Peg.

— Și pînă atunci să mă arate toți cu degetul! Și apoi dacă la 25 iulie 2989 Nathaniel Faithburn nu „reînvie”?

— Dar s-a trezit o dată!

— Ei, dragul meu, ulciorul nu merge de multe ori la apă, glăsuiește un proverb bătrînesc!

Și cei trei rămaseră înțeleși să nu comunice nimănui cele petrecute în zilele lui iulie 2889 cu „mumia necunoscută” din „Muzeul genezei umane”. Iar dacă Nathaniel Faithburn s-a trezit sau nu din a doua sa hibernare seculară, nu se mai știe, fiindcă ne-ar trebui un nou Jules Verne ca să ne-o spună...

REZULTATUL CONCURSULUI INTERNAȚIONAL DIN ȚĂRILE SOCIALISTE „PENTRU CELE MAI BUNE POVESTIRI DE ANTICIPAȚIE”

Din inițiativa revistei sovietice „Tehnika Molodeji”, în primăvara acestui an, revistele de popularizare a științei și tehnicii din R.D. Germană, R.P. Bulgaria, R.P. Polonă, R.P. Română, R.P. Ungară, R.S. Cehoslovacă și Uniunea Sovietică au organizat primul concurs internațional din țările socialiste pentru cele mai bune povestiri științifico-fantastice.

În țara noastră acest concurs s-a bucurat de un mare succes. La redacția Colecției au sosit din toate regiunile țării lucrări scrise de autori de cele mai felurite preocupări și profesioni.

Până la 15 iulie a.c., când s-a încheiat etapa națională a concursului, au fost primite 120 de povestiri. Analizând și discutând aceste lucrări, juriul a acordat premii și mențiuni următoarelor lucrări :

PREMIUL I :

„Cătălina” de Gh. Săsărman (student)

„Lumini în adâncuri” de Sorin Stănescu (medic)

PREMIUL II :

„Cea mai bună dintre lumi” de Ion Hobana
(scriitor)

„Lumina vie” de Radu Nor (scriitor)

PREMIUL III :

- „Zidul metacosmic“ de Ion Mînzatu (fizician)
„Legea cea mare“ de Camil Baciuc (proiectant)

MENTIUNI :

- „Oglinda răsturnată“ de I. M. Ștefan (scriitor)
„Mesajul albaștrilor“ de D. Todericiu (chimist)
„I Gigant I“ de ing. Liviu Macoveanu și Romulus Vulpescu (scriitor)
„Plecarea“ de Nicolae Minei (publicist)
„Monstrul“ de Grigore Davidescu (medic)

La cea de-a doua etapă a concursului au fost prezentate juriului internațional cele mai bune lucrări din etapele naționale.

Această olimpiadă literară a înregistrat un mare succes în toate cele șapte țări participante. La concurs au sosit : în U.R.S.S. 546 de povestiri, în R.S.C. — 300, în R.P.U. — 180, în R.P.R. — 120, în R.P.P. — 103, în R.P.B. — 96, în R.D.G. — 30. În majoritatea lor autorii lucrărilor sînt tineri : cercetători științifici, studenți, muncitori, elevi. La concurs au luat parte și scriitori cunoscuți, ziarști.

Tematica povestirilor este deosebit de largă. Ea este străbătută de umanism, de încredere în om și în viitorul său, prezintă dezvoltarea științei și a tehnicii în strînsă legătură cu viitorul luminos al omenirii — comunismul. La analiza manuscriselor primite s-a avut în vedere actualitatea temei, calitățile ideologico-literare, originalitatea tehnico-științifică a problemei. În urma discuțiilor purtate, juriul internațional a hotărît să premieze prin călătorii în țările participante la concurs pe următorii autori :

BULGARIA : — D. Peev „Părul lui Mahomed“
(pentru ideile științifico-tehnice interesante și pen-

tru măiestria literară); I. Vilcev „Iscoditorul“ (pentru anticipația interesantă și valoarea artistică).

CEHOSLOVACIA : — G. Kaidoš „Experiența“ (pentru încercarea unei interpretări literaro-fantastice a legendelor populare); J. Vinarž „Esta“ (pentru tendințele umane și valoarea literară).

POLONIA : — K. Fialkowsky (Kor Bit) „Dreptul de a alege“ (pentru umanismul conținutului și măiestria artistică); I. Bialetsky „Însemnările bucătărașului“ (pentru talentul umoristic al autorului).

R.D.G. : — K. Bem „Reportaj din anul 1990“ (pentru încercarea lui de a schița viitorul Germaniei socialiste); O. Weitlich „Invazia A.F.M.B.“ (pentru ideile științifico-tehnice interesante).

ROMINIA : — G. Săsărman „Cătălina“, poem în proză (pentru noutatea formei și umanismul mesajului); S. Stănescu „Lumini în adâncuri“ (pentru interesantele idei științifice și valoarea literară).

UNGARIA : — J. Radnai „Trezirea“ (pentru ideile umane); I. Toth „Marea lecție“ (pentru interesantele idei științifico-tehnice).

UNIUNEA SOVIETICĂ : — V. Jukov „Întâlniri în viitor“, poem (pentru umanismul ideilor și noutatea formei); S. Jitomirski „Proiectul 40“ (pentru ideea științifico-fantastică exprimată într-o frumoasă formă literară).

Concursul și-a atins scopul. El a atras spre literatura de anticipație un mare număr de autori din țările participante.

Redacția revistei „Știință și tehnică” și a Colecției „Povestiri științifico-fantastice” mulțumește tuturor autorilor din țara noastră care au participat la acest important concurs. Urăm tuturor iubitorilor literaturii de anticipație să activeze cu același entuziasm pentru continua înflorire a acestui interesant gen literar.

REDAȚIA

*Citiți în numărul viitor al Colecției
povestirile științifico-fantastice tri-
mise în cadrul concursului:*

„Monstrul”

și

„Un act de eroism”

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Științei”

Abonamentele la revista „Știință și tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PRETUL 1 LEU

• OCTOMBRIE 1962